

Tarinan kertoo:
Seija Niemonen

Muistoja Kälviän murtheella

Tuli tässä kerram miälhem semmone vanha juttu, ko meillä oli yö viarhata. Minä oli vielä semmonem pahanem kakara, mutta so jääny mulle niin elävästi miälhem.

Mulla on täti ja eno samasa perheesä, ko isä sisko ja äitiv veli on välisääs naimisa. Sanothan etton risthin naitu. Täti ja eno pruukas käyvä meillä usheim kyläsä, niinkö sillonki.

Ko kaffit oli juatu, menthim mariham, tuahov vai Rämehem taate. Koli mustikka-aika. Pyllistysputim ympärillä pruukas ainanolla hyvim mustikoita, niinkö sillonki. Kyllä siälä oli sitte lystiä mähkiä pehemiäsä sammalhesa. Isä sanoki, että kyllä tua tyttö on sitte elementisääs täälä mehtäsä, mutta sen onki koira kussu mäthäälle, ja siitä päivä laulannu. Minoon toisinaas oiken ajatellu että siinov varmasti perää, ko sammal mäthäällä onnii lysti olla, aivanko äitii sylisä.

Ei meijä trenkänny tyhyjin toimi lähtiä takasim kävelehäm. Ämpärit saathi pian täythöm, ko niitä mustikoita oikee oli. Lähimmä vielä käymhäm Kalakkimäellä kahtomasa, tuleeko pualukoita. Leviälläpolulla minä koiti juasta jänestä kiinni, ja miähet nauro, että kyllä tua sikiä on sitte hyväisä luuloisa ihtestäs.

Kalakkimäe kalliolla tööväthin vähä, ryypäthin kaffit ja syäthin evähät. Kyllä siälä mehtäsä maistu sitte voileipä ja kaffi hyvältä. Kalakkimäem kallio takana oo semmonem monta metriä korkia kivellohkare. Sitä sanothi Jättiläise liivintaskukiveks. Täti pruukas puhu meille sikiöille, että jättiläinen oli pompotellu sitä kämmenelläs, ja pistännyt sev viime sitte liivins taskhun. Mitees son sinne mehthäm joutunnu, son taas aiva eri juttu. Kerro sei joskus toisen kerram.

Illalla ko oli syäty, miähet praatas välisääs kaikellaista. Minä koitii siinä hyppiä ja mäikätä ympärillä. Silloo eno siappas minut olokapääs yli sylihiis, siinä mää makasim pää enon polovella. Eno laitto suuren kouras mun ohtalle, veti pitkim nenävartta ja sano että: tuatapa mäkiä en oo enne laskennukkaa, rupes taas praataaham isän kaas, ja jätti kätees siihe mun nenäm päälle.

Aikani makasim hiliaa, ojetim mitee tarina jatkus, mutta koi mitää tapahtunnu, niin sanoin viimee, että älä jätä siihem kelekkaas. Kaikki rupes nauraham ja isä sano että jopa se ny loossaa olla klooki, kenehenkähäm tua tyttövarsa ol lähtenny.

Täti rupes laittaham viarhaille petiä semmossehen sivusta veettävhäv vuatheese. Päivällä oli jo laitettu uuet olijet, semmoshen punarantushem matressimkuarhem. Minä sai ommella sem matressim pään kiini. Siittä mää en kyllä yhtää tykänny, ko mun isot siskot sano, että mää oon semmonen pruppakraatari. Täti hymyili vai kiärästi ja sano see olevaa helepommpi ratkua seuraavalla kerralla, kon langat hyvin näkyvisä.

Kyllä se matressi oli mum miälestä hupasee näköne, soli aiva mymmyräinee, niikö paksu makkara. Ko ruvethin petaaham, matressin päälle laitethim ihte kujottu pellavanukeri, äiti sano ettei siinä ny höyhempolstera tarvihte, ko ov vielä näi lämmii, tulee vai liika kuuma.

Pääpolsteri pujotethi sitte valakosem polsterimpäälise sisälle. Siinä oli pitsit kummasaki pääsä. Sitte panthim täkkilakana, siinäki oli pitsi. Sem pääle panthim ihte topattu vahava täkki ja pitsilakana käännethim täkim päälle. Kyllä siinä ny kelepaa nukkua, ne uuet olije haiseeki nii hyvältä.

Sitte meitä sikijötä, niinkö tummu pruukas sanua, komennethim nukkuhaa. Kyllä met koitimma sanua ettei yhtää nukuta, muttei auttannu, kartiinit vejethin kiinni, käskethi vai panna silimät kiinni ja ruveta nukuha. Minä sanoi äitille: annolla vai kartiinit auki. Ajattelin ettei olis niinkää uni tullu kois ollu vähä valosempaa.

Meitä tuplaserkkuja panthim nukuha usiampia viärekkäi tätim hetekham. Koi meitä yhtää nukuttannu, ruvetthin hyppihä ja pommpiha hetekasa. Välihi kuuntelimma tuleeko ketää. Sitte naurethin, että jos äiti tulis, se sanos että, kyllä nuije sikiäi kaas ol lujalla. Joku taas muisti tummuu sanamparre: Voi taikkarehen tekijät, kyllä niitä pitäs lyäjä ja hyppyyttää minem paremmin tuu ja sano. Sitte nauroimma, että peitot hytky.

Se minua harmittaa vieläki ko piti lähtiä nukkuhan vaikka aikaihimitet jäi vielä praatahan. En mä utelias oo millonkaa ollu, muuten vai olis pitäny aina kaikki saaja tiätää.

SEIJA MUARI 07.04.2008